



Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata **2023-2027**



**Krajowa
Sieć
Obszarów
Wiejskich+**

PODR
POMORSKI OŚRODEK
DORADZTWA ROLNICZEGO
W LUBANIU

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**



Z życia winnicy – praktyka na Pomorzu

Adam Czaja

Lubań, 08.12.2025 r.

Operacja „Winiarstwo jako dywersyfikacja źródeł dochodu w rolnictwie w województwie pomorskim” dofinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 – Schemat II Pomocy Technicznej WPR 2023-2027 – Wsparcie operacji realizowanych w ramach KSOW+. Operacja realizowana przez Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu. Instytucja Zarządzająca Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Z życia winnicy – praktyka na Pomorzu

Prowadzenie winnicy na Pomorzu to fascynujące wyzwanie łączące pasję do wina z wymogami lokalnego klimatu. Poznaj sprawdzone praktyki, odmiany winorośli i możliwości rozwoju, które pozwolą Twojej winnicy rozkwitnąć w pomorskich warunkach.



Codziennie wyzwania pomorskiej winnicy

Klimat i pogoda

Pomorze oferuje specyficzne warunki uprawy – chłodniejsze lato, wyższa wilgotność powietrza i zmienne warunki meteorologiczne. Krótszy sezon wegetacyjny wymaga precyzyjnego planowania wszystkich zabiegów agrotechnicznych. Wiosenne przymrozki stanowią realne zagrożenie dla młodych pędów, dlatego kluczowe jest monitorowanie prognoz i gotowość do działania.

Wysokie opady deszczu, szczególnie w okresie dojrzewania winogron, zwiększają presję chorób grzybowych. Właściwa cyrkulacja powietrza w winnicy i systematyczna ochrona roślin to podstawa sukcesu.

Jakość gleby

Pomorskie gleby często wymagają poprawy struktury i zasobności. Regularne badania gleby pozwalają dostosować nawożenie do rzeczywistych potrzeb roślin. PH gleby powinno mieścić się w przedziale 6,0-7,0 dla optymalnego wzrostu winorośli.

Dobra przepuszczalność gleby zapobiega zastojem wody, który może prowadzić do chorób korzeni. Warto inwestować w drenowanie terenu na obszarach bardziej wilgotnych.

Nawożenie organiczne – fundament zdrowej winnicy



Obornik

Dobrze skompostowany obornik to złoto dla winnicy. Stosowany jesienią (3-5 kg/m²) poprawia strukturę gleby, zwiększa zawartość próchnicy i dostarcza składników pokarmowych w formie łatwo przyswajalnej. Obornik z koni lub bydła należy kompostować minimum 6 miesięcy przed zastosowaniem.



Kompost

Własny kompost z resztek pielęgnacyjnych winnicy, skoszonej trawy i odpadów organicznych to doskonały nawóz. Dojrzały kompost stosujemy wiosną lub jesienią w ilości 2-4 kg/m². Wzbogaca glebę w mikroorganizmy i poprawia jej żyzność naturalnie.



Kwasy humusowe

Kwasy humusowe stymulują rozwój systemu korzeniowego i poprawiają przyswajalność składników pokarmowych. Stosowane dolistnie lub doglebowo, szczególnie w okresach stresu (susze, chłody), wspierają odporność roślin. Dawka: 2-3 aplikacje w sezonie wegetacyjnym.

Nawożenie dolistne – szybka pomoc dla winorośli

Nawożenie dolistne to skuteczne uzupełnienie tradycyjnego nawożenia doglebowego, szczególnie ważne w chłodniejszym klimacie Pomorza. Składniki pokarmowe aplikowane bezpośrednio na liście są przyswajane szybciej niż przez korzenie, co pozwala na natychmiastową reakcję na niedobory.

01

Wczesna wiosna – azot i magnez

Stymulacja wzrostu pędów i intensywna fotosynteza

02

Przed kwitnieniem – bor i cynk

Wspomaganie zawiązywania owoców i zapylania

03

Zawiązywanie jagód – potas i wapń

Budowa mocnych komórek i odporność na pęknięcie

04

Dojrzewanie – potas i mikroelementy

Akumulacja cukrów i rozwój aromatów

Aplikacje przeprowadzamy wczesnym rankiem lub wieczorem, unikając pełnego słońca. Temperatura powietrza powinna wynosić 12-25°C dla optymalnego wchłaniania przez liście.



Ochrona roślin w pomorskim klimacie

Wysoka wilgotność powietrza na Pomorzu sprzyja rozwojowi chorób grzybowych, zwłaszcza mączniaka prawdziwego i rzekomego oraz szarej pleśni. Profilaktyka jest kluczem do sukcesu – lepiej zapobiegać niż leczyć.

Sprawdzone metody ochrony:

- Regularne odchwaszczanie międzyrzędzi poprawia cyrkulację powietrza
- Usuwanie zbędnych liści wokół gronów zwiększa przewiewność
- Opryski profilaktyczne preparatami miedziowymi lub siarką
- Monitoring winnicy co 2-3 dni w okresach krytycznych
- Stosowanie biostymulatorów wzmacniających odporność roślin

W przypadku intensywnych opadów, interwencyjne opryski należy przeprowadzić w ciągu 24-48 godzin. Warto rotować preparaty, aby uniknąć odporności patogenów.



Sprawdzone odmiany białe dla Pomorza

Solaris

Bardzo wczesna odmiana odporna na mróz (do -25°C). Dojrzewa już w sierpniu, dając wina z nutami egzotycznych owoców i miodu. Wysoka zawartość cukru (do 100° Oe) pozwala na produkcję win półsłodkich i słodkich. Odporność na choroby grzybowe to ogromna zaleta w wilgotnym klimacie.

Johanniter

Niezawodna odmiana o doskonałej odporności na mączniaka prawdziwego i rzekomego. Dojrzewa we wrześniu, dając eleganckie, świeże wina z kwasowością przypominającą Riesling. Plon stabilny i wysoki. Idealna dla początkujących winiarzy.

Souvignier Gris

Relatywnie nowa odmiana o wyjątkowej odporności na choroby. Różowawe jagody dają wina o złocistym kolorze z aromatami gruszki, brzoskwini i delikatnych przypraw. Wymaga dobrego stanowiska, ale nagradza kompleksowością i elegancją win.

Sprawdzone odmiany czerwone dla Pomorza

Leon Millot

Jedna z najwcześniejszych odmian czerwonych, dojrzewająca już w końcu sierpnia. Bardzo odporna na mróz (do -30°C) i choroby grzybowe. Daje wina o intensywnej barwie rubinowej z aromatami czarnych porzeczek, wiśni i delikatnych przypraw korzenny. Wina są soczyste, z umiarkowaną taninnością – doskonale jako młode, ale mogą też dojrzewać w butelce.

Maréchal Foch

Klasyka wśród odmian hybrydowych, znana od 1911 roku. Dojrzewa w pierwszej połowie września, dając wina o głębokiej barwie i charakterze przypominającym Pinot Noir. Aromaty leśnych owoców, śliwek i ziemi leśnej. Niska kwasowość sprawia, że wina są przyjemnie miękkie. Odmiana wymaga starannej pielęgnacji, ale efekt jest tego wart.

Regent

Odmiana niemiecka o bardzo dobrej odporności na choroby i mróz. Dojrzewa w połowie września, tworząc wina pełne, barwne i strukturalne. Aromaty czarnej porzeczki, jeżyn i wanilii. Wina z Regenta doskonale znoszą leżakowanie w dębowych beczkach, nabierając złożoności i elegancji. Plon wysoki i regularny.

Produkcja wina w lokalnym klimacie



Zbiór winogron

Określenie optymalnego terminu zbioru to sztuka. Na Pomorzu często zbieramy przy niższej zawartości cukru niż w cieplejszych regionach, ale za to zachowujemy świeżość i kwasowość. Monitoring poziomu cukru i kwasów jest kluczowy.



Fermentacja

Kontrolowana temperatura fermentacji (14-18°C dla białych, 22-26°C dla czerwonych) pozwala zachować aromat. Dzikie drożdże z winnicy mogą nadać lokalny charakter, ale wymagają doświadczenia.



Dojrzewanie i butelkowanie

Młode wina pomorskie pięknie pokazują świeżość owoców. Niektóre odmiany, jak Regent czy Maréchal Foch, zyskują na krótkim leżakowaniu w dębie lub dłuższym czasie w butelce.

Jakość wina zaczyna się w winnicy – zdrowe, dobrze odżywione krzewy dają lepsze owoce. Właściwe nawożenie organiczne i ochrona roślin przekładają się bezpośrednio na profil smakowy gotowego wina.



Rozszerzenie działalności – agroturystyka

Winnica może stać się czymś więcej niż miejscem produkcji wina – może być miejscem doświadczeń, edukacji i relaksu. Agroturystyka to naturalny kierunek rozwoju, który dodatkowo dywersyfikuje przychody i buduje społeczność wokół winnicy.



Degustacje i warsztaty

Organizacja degustacji win własnej produkcji z opowieścią o procesie powstawania. Warsztaty winiarskie, kursy przycinania winorośli czy wieczory tematyczne przyciągają zarówno turystów, jak i lokalną społeczność.



Nocleg i gastronomia

Pokoje gościnne z widokiem na winnicę, śniadania z lokalnymi produktami, kolacje winiarskie. Atmosfera winnicy zachęca do dłuższego pobytu i buduje lojalne grono gości.



Wydarzenia specjalne

Wesela, przyjęcia firmowe, sesje fotograficzne w otoczeniu winnic. Sezonowe wydarzenia jak Dożynki Winiarskie czy Noc Muzeów Winiarskich budują rozpoznawalność marki.

Inspiracja: Winnica Mitumi

Winnica Mitumi w Nowych Polaszkach to doskonały przykład połączenia profesjonalnej produkcji wina z sukcesem agroturystycznym na Pomorzu. Rodzinna winnica udowadnia, że lokalny klimat może sprzyjać tworzeniu win wysokiej jakości.



Co wyróżnia Mitumi:

- Uprawy odmian odpornych dostosowanych do klimatu pomorskiego
- Piwnica winiarska z zachowaniem tradycyjnych metod
- Bogaty program agroturystyczny – degustacje, warsztaty, noclegi
- Współpraca z lokalną gastronomią i promocja regionu
- Edukacja społeczności o kulturze wina i winnicy

To dowód, że z pasją, wiedzą i ciężką pracą pomorska winnica może stać się rozpoznawalną marką i miejscem na mapie winiarskiej Polski.



Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata **2023-2027**



**Krajowa
Sieć
Obszarów
Wiejskich+**

PODR
POMORSKI OŚRODEK
DORADZTWA ROLNICZEGO
W LUBANIU

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**



Dziękuję za uwagę!

Adam Czaja

Lubań, 08.12.2025 r.

Operacja „Winiarstwo jako dywersyfikacja źródeł dochodu w rolnictwie w województwie pomorskim” dofinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 – Schemat II Pomocy Technicznej WPR 2023-2027 – Wsparcie operacji realizowanych w ramach KSOW+. Operacja realizowana przez Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu. Instytucja Zarządzająca Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi